

**SØR-FRON
KOMMUNE**

Handlingsplan for næringsutvikling

2019 - 2031

Foto: Bjørn Sletten

Innhold

Forord	3
1. Handlingsplan for næringsutvikling i Sør-Fron kommune 2019-2031	4
1.1 Formål.....	5
2. Utfordringer.....	5
3. Slik vil vi ha det	6
4. Slik skal vi gjøre det	7
4. 1 Næringsutvikling:.....	7
4. 2 Bolig- og hyttepolitikk:.....	8
4. 3 Reise- og friluftsliv:	9
4. 4 Samferdsel:.....	9
5. HANDLINGSPLAN	10
5.1 Nye tiltak 2019-2030	10
5.2 Eksisterende tiltak som ønskes videreført	11

Forord

I dokumentet «Kommunal planstrategi 2016 – 2019, vedtatt av kommunestyret i Kommunestyresak 77/16 den 11.01.2016 står det om kommunens næringsplan: *«Det er et ønske å lage en ren handlingsplan for næringslivet basert på strategier fra samfunnsdelen og gå bort fra kommunedelplanen fra 2010»*

Næringsplanen skal beskrive hva slags utvikling vi ønsker for lokalt næringsliv i en 12-årsperiode fram til 2031. Dette dokumentet bygger på, og er utarbeidd i henhold til kommuneplanens samfunnsdel kapittel 5 – satsingsområder. Det er særlig lagt vekt på kap.5.2: Næringsutvikling, reise-, friluftsliv- og hytteliv.

Handlingsdelen fokuserer på de 4 første årene med tanke på innspill til økonomiplanarbeidet. Det er videre skissert behov for midler til konkrete tiltak fram til 2031. Det er fremkommet en rekke ønsker om tiltak de kommende år. Intensjonen er at de konkrete tiltaka i handlingsplanen skal være forankra i kommunens årsbudsjett og økonomiplan. Dette hindrer ikke at andre aktører kan ta ansvar for å utvikle lokalt næringsliv, både når det gjelder nyetableringer og eksisterende virksomheter.

Forventingene til hva kommunen skal tilby av tjenester er store, og som kommune har vi et ansvar for å innfri disse forventningene. Samtidig skal dette skje innenfor begrensede økonomiske rammer. Vi blir derfor stadig utfordra til å tenke nytt og å utnytte de ressursene vi rår over på best mulig måte.

Sørfronsbygda ligger midt imellom Ringeby sin landsby Vålebru og Nord-Fron sin by Vinstra, med kort reisetid til andre byer som Lillehammer og Otta. Arbeidet med ny E6 er avslutta gjennom kommunen. Resultatet ble ny og trafiksikker E6. I dette ligger det også muligheter vi må utnytte, blant annet kortere reisetid til og fra Lillehammer.

Samtidig må vi ikke glemme – eller prøve å skjule – at vi har utfordringer og forbedringspotensiale innen flere områder. Det må vi være åpne på, finne løsninger, og gjøre noe med det – sammen.

Formålet med planen er å signalisere et tydelig ønske om utvikling, utviklingsmuligheter, mot og stolthet for barn og ungdom, innbyggere, framtidige innbyggere, frivillige organisasjoner, hytteeiere, næringslivet, reiselivet og jord- og skogbruket.

Oppgava framover blir nå å ta tak i utfordringer og muligheter, og punkta under "Slik vil vi ha det" og "Slik skal vi gjøre det" – sammen.

Hundorp, juni 2018

Willy Heimstad

Næringsjef

1. Handlingsplan for næringsutvikling i Sør-Fron kommune 2019-2031

Kommuneplanens handlingsplan for næring er utarbeidet av en styringsgruppe bestående av formannskapet, (F.sak.014/18) og en arbeidsgruppe oppnevnt av formannskap og sammensatt slik av rådmannen: Nærings sjef Willy Heimstad (leder), kulturleder Bjørn Kjellsson Sletten, landbrukssjef John-Ludvik Dalseg og arealplanlegger Grete Hølmen. Midt-Gudbrandsdal næringsforening har oppnevnt daglig leder Frank Mathisen.

Formannskapet 12.02.2018 Formannskapssak 014/18 Vedtak: (7 – 0)

1. Sør-Fron formannskap vedtar å starte opp arbeidet med næringsplan 2018-2030 Dette i tråd med framlagt prosjektplan/tidsplan og notat/planprosess.
2. Som styringsgruppe for planprosessen og utarbeidelsen av planutkast velges formannskapet.
3. Arbeidsgruppen på 6 består av: Ordfører, 1 person oppnevnt av MGNF og 4 administrativt tilsette oppnevnt av rådmannen. Rådmannen velger leder.

Politisk	Dato	Sak
Formannskap	12.02.2018	014/18
Formannskap	18.06.2018	
Kommunestyret	26.06.2018	

Utvikling: Skiløyper i fjellområdene våre er et viktig tiltak for å skape attraktivitet – både for fastboende og tilreisende. Her er det Gålå turløyper som er i aksjon en tidlig vintermorgen på Gålå. (Foto: Bjørn Sletten).

1.1 Formål

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet for kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel har et 12-årsperspektiv. Samfunnet er i stadig endring og dette gjenspeiler seg i kommunens rolle og kommunalt tjenestetilbud. Større og mindre reformer endrer kommunens ansvar og oppgaver, og påvirker hvordan kommunen samhandler med andre statlige og regionale organer og nabokommuner. Det er derfor grunn til å vurdere kommunens rolle i lokalsamfunnet med jevne mellomrom.

Formålet med revideringen av kommuneplanens næringsplan er å finne fram til nye mål (hvordan vil vi ha det?) og strategier (hvordan gjør vi det?) sett i et langsiktig perspektiv på minimum 12-20 år. Dette vil danne en felles plattform for politikere og administrasjon i styring, prioriteringer og utvikling av kommunens virksomhet.

Det er viktig å skape en sterk kobling mellom overordnede plandokument, handlingsplan/økonomiplan og årsbudsjett, slik at kommuneplanens samfunnsdel blir et levende dokument som har betydning i praksis.

Om handlingsplanen står det i samfunnsdelen at denne skal angi hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig. Dette gir grunnlag for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og for konkretisering av tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer som konkrete forslag i arbeidet med økonomiplanarbeidet.

Utfordring: Ny E6 har gitt frøningene ny og tryggere veg, og nye muligheter, men byr også på utfordringer for det lokale næringslivet langs «gamle E6». (Foto: Bjørn Sletten).

2. utfordringer

Grunnlaget for bosetting og utvikling i Sør-Fron er at folk som er i yrkesaktiv alder finner både attraktive og trygge arbeidsplasser i rimelig nærhet.

Reiselivsnæringen er en viktig næring med lange tradisjoner i Sør-Fron. Næringen er utsatt for sterk konkurranse og omstilling er nødvendig. Det er derfor viktig og nødvendig å bli oppfattet som en attraktiv kommune med tanke på turistene på gjennomreise, gjesten på våre hoteller og fjellstuer eller utleiehytter. Hytteeierne er viktige for Sør-

Fron, og det er derfor viktig å legge til rette for utvikling av eksisterende og nye hytteområder. Hytteeierne er viktige for kommunen og regionen og vi skal gjøre mer for at de skal trives og føle tilhørighet til lokalmiljøet.

Det må legges til rette for vekst og utvikling for bedrifter innen bygg og anlegg, slik at vi beholder dette fagmiljøet i Sør-Fron.

Ny E6 er "veien til nye muligheter", men flere sentrale bedrifter i Sør-Fron frykter at de vil miste næringsgrunnlaget som følge av at trafikken legges om. Det er derfor en stor utfordring for kommunen å snarest mulig legge til rette for etablering av næringsvirksomhet i nærhet av ny E6, samt utvikle tettstedene og finne nye muligheter langs "gammel E6".

Ulike næringer: Mye av næringa i Sør-Fron ligger langs «gamle E6». Her representert ved damene på KIWI på Harpefoss og Tveit smie sitt besøkssenter der du kan oppleve Norges største håndverkssmie «live». (Begge foto: Bjørn Sletten).

«Gudbrandsdalsvegen» skal synliggjøre de fortrinn Midt-Gudbrandsdalen har, tilrettelegge for realisering av potensialer for besøk, handel, kunst, kultur, vekst og positive ringvirkninger på ulike vis. Prosjektet for vegstrekningen gamle E6 fra Fåvang til Kvam skal medføre økt samhandling, bevisstgjøring, kompetanseheving, produktutvikling og kommersialisering blant lokale aktører og opplevelser.

Sør-Fron kommune har investert betydelig i kultur- og idrettsanlegg. Som eksempler nevnes Fron Badeland, Sør-Fron kulturhus, Kåja Idrettsanlegg, Peer Gynt-arenaen (Borgen) på Gålå og Gålå Idrettsanlegg. Dette må følges opp og videreutvikles hvis de positive ringvirkningene skal bli varige.

3. Slik vil vi ha det

Sør-Fron er en bygd i vekst. Vi har lav arbeidsledighet og vi har vekst i sysselsettingen. Vi har et kreativt næringsliv som utnytter de positive ringvirkningene av at Sør-Fron kommune satser bevisst på:

- * Kultur, friluftsliv og idrett.
- * Utdanning og innovasjon.
- * Tilrettelagte næringsarealer og god infrastruktur.
- * Regionalt samarbeid med fokus på vekst og utvikling for Midt-Gudbrandsdal.
- * Transport og kommunikasjon.
- * Godt utbygd breibandforbindelse i kommunen.

Ungdom og andre i yrkesaktiv alder finner det attraktivt å bo i Sør-Fron, og vi er stolte av lokale bedrifter og attraksjoner, fordi de tilbyr både kvalitet og gode arbeidsplasser.

4. Slik skal vi gjøre det

4.1 Næringsutvikling:

Vi vil utvikle samarbeidet mellom kommunen og næringslivet gjennom

- Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal
- Midt-Gudbrandsdal Næringsforening
- Skåppå Næringshage
- Fjellregionsamarbeidet

... å arbeide for å få til en regional næringsplan for midtdalskommunene.

... å bidra aktivt i et regionalt samarbeid om utvikling av gode og varierte utdanningstilbud fra videregående skole til videre- og etterutdanning. Det lokale arbeidslivets behov for arbeidskraft og kompetanse må vektlegges i utdanningstilbudet.

... å sørge for at kommunen kan tilby næringsarealer med god infrastruktur i tilknytning til kryssene ved ny E6:

- Legge til rette nye næringsarealer knyttet til E6 krysset på Harpefoss.
- Utvikle Frya Industriområde, og eventuelt utvide med nye næringsarealer.
- Legge til rette for at det som tilbys av attraksjoner, varer og tjenester i Sør-Fron synliggjøres og profileres slik at folk velger å ta av fra E6 og deretter finner frem dit de skal.

Ulike næringer: Gålå er et av kommunens definerte satsingsområder i samfunnsdelen av kommuneplanen. Det er også videreutvikling av eksisterende arrangementer og arenaer på Gålå, som Peer Gynt og større skiarrangement. (Begge foto: Bjørn Sletten).

... sterkere fokus på Sør-Frons rike historie og mange kulturminner:

- Bruk og vern av kulturminner og – landskap gjennom egne temaplaner.
- Søke samarbeid og kunnskap hos aktuelle faginstanser.
- Styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner og "kulturarbeidere".
- Gjøre viktige kulturminner bedre kjent og tilgjengelige som kilde til kunnskap og som attraksjoner.
- 1000-årsjubileum på Hundorp i 2021.

... sterkere fokus på eksisterende attraksjoner i kommunen og utvikling av disse. Som eksempler nevnes:

- Peer Gynt (tradisjon og teaterforestilling).
- Fron Badeland og Sør-Fron kulturhus.
- Dale-Gudbrands gard.
- "Pilegrimsleia" til Trondheim og regionalt pilegrimssenter.
- Gudbrandsdalsmusea.
- Sør-Fron kirke.
- Espedalen.
- Gålå-området.

4.2 Bolig- og hyttepolitikk:

- Framtidige boligfelt bør være tilknyttet offentlig vann og avløp.
- Vi bør gjennomgå eldre reguleringsplaner, og vurdere om det er behov for endringer av disse.
- Kommunen skal legge til rette for utvikling av eksisterende og nye hytteområder. For å unngå nedbygging av viktige områder bør det i hovedsak satses på fortetting av eksisterende utbygde områder.
- Hytteeierne er viktige for Sør-Fron, og vi skal gjøre mer for at de skal trives og føle tilhørighet til lokalmiljøet.

Viktige innbyggere: Hytteinnbyggerne våre er viktige, og kommunen skal legge til rette for utvikling av eksisterende og nye hytteområder. (Foto: Bjørn Sletten).

4.3 Reise- og friluftsliv:

Kommunen skal

- legge til rette for videreutvikling av reiselivet.
- sikre både varierte muligheter for friluftsliv nær tettstedene og på fjellet for å styrke folkehelsen.
- Tilby et aktivt friluftsliv både sommer og vinter.
- Ivareta hensynet til viktige naturområder.
- Vektlegge verdien av naturmangfold ved nye utbygginger og tiltak.
- Utvikle pilegrimsleden
- Arbeide for vegforbindelse mellom Vendalen og Kvitfjell.

Nytenking i reiselivet: Reiselivet er en viktig næringsaktør i Sør-Fron, og nye tider krever nye, innovative løsninger. Her et eksempel på det: Byggingen av Elgtårnet i Espedalen. (Foto: Bjørn Sletten).

4.4 Samferdsel:

Kommunen skal arbeide for

- tryggere trafikk og bedre fremkommelighet på strekningen fra E6-krysset på Harpefoss til Gålå.
- utbedring av krysset mellom Fv. 319 Baksidevegen og Fv. 401 Gålåvegen.
- bedre og tryggere fremkommelighet langs Fv. 401, spesielt på strekningen fra E6 til Fv. 319. Strekningen forventes å få større trafikk, ulykkesbelastet spesielt vinterstid, busser, traktorer/anleggstrafikk og skolevei.
- at ny E6 fullføres gjennom regionen.
- Kommunen skal gjennomgå og vurdere krav til standard på aktuelle nye gangveger og gang- og sykkelveier, bestemmelser om belysning og andre vilkår som kommunen kan påvirke gjennom reguleringsplan.

5. HANDLINGSPLAN

5.1 Nye tiltak 2019-2030

Tabellen under viser ønskede nye tiltak, som ikke ligger inne i økonomiplan for perioden 2019-2022. Detaljer for hvert enkelt prosjekt er forklart i sluttnotene.

NR.	TILTAK	2019 / KOSTNAD	2020 / KOSTNAD	2021 / KOSTNAD	2022/ KOSTNAD	2022 – 2030 ÅRLIG.
01	Gudbrandsdalsvegen ⁱ	50.000	50.000	50.000	50.000	20.000
02	Borgen/teaterarena ⁱⁱ	50.000	50.000	50.000	50.000	
03	Regional næringsplan ⁱⁱⁱ	25.000				
04	Påfyll Næringsfond egne midler ^{iv}	500.000	500.000	500.000	500.000	300.000
05	Næringsareal v/E6 Harpefoss ^v		50.000			
06	Frya Næringspark – reguleringsplan ^{vi}	100.000	50.000			
07	Frya Næringspark – arealkjøp ^{vii}	100.000				
08	1000-års jubileum Hundorp ^{viii}	150.000	500.000	300.000	150.000	
09	Solbråsetra – Rauosten ^{ix}	45.000	25.000	25.000	25.000	15.000
10	Vendalen – Kvitfjell forprosjekt veg ^x	50.000				
11	Prosjekt stedsutvikling SFK ^{xi}	100.000	100.000	100.000	100.000	
12	Prosjekt omdømmebygging SFK ^{xii}	100.000	100.000	100.000	100.000	
	SAMLET 1	1.270.000	1.425.000	1.125.000	975.000	335.000

5.2 Eksisterende tiltak som ønskes videreført

Tabellen under viser tiltak som ligger inne i økonomiplan for perioden 2019-2022, og som ønskes videreført for næringsplanperioden. Detaljer for hvert enkelt prosjekt er forklart i sluttnotene.

NR.	TILTAK	2019 / KOSTNAD	2020 / KOSTNAD	2021 / KOSTNAD	2022/ KOSTNAD	2022 – 2030 ÅRLIG.
1	Breibandutbygging i Sør-Fron ^{xiii}	500.000	500.000	500.000	300.000	
2	Brøytetilskudd skiløyper ^{xiv}	200.000	200.000	200.000	200.000	250.000
3	Peer Gynt ^{xv}	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
4	Rudi Gard ^{xvi}	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
5	Skåppå ^{xvii}	50.000	50.000			
6	Visit Lillehammer ^{xviii}	107.000	107.000	107.000	107.000	107.000
7	Snowball ^{xix}	0	0	0	0	0
8	Midt-Gudbrandsdal Næringsforening, Mgnf ^{xx}	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
9	Gudbrandsdalsmusea ^{xxi}	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
10	Gudbrandsdalsvegen ^{xxii}	100.000				
11	Borgen/teaterarena ^{xxiii}	100.000	50.000	50.000	50.000	50.000
12	Kunstprosjekt E6 ^{xxiv}	100.000	0	0	50.000	
13	Fronstad – gamle «Kiwi- bygget» ^{xxv}	500.000	500.000			
	SAMLET 2	2.307.000	2.057.000	1.507.000	1.357.000	1.057.000

ⁱ Til arrangementer og tilstelninger. Evt. Tilskudd til arrangement på Fron badeland og Sør-Fron kirke.

ⁱⁱ Utvikling av arena.

ⁱⁱⁱ Felles næringsplan for N-Fron, S-Fron og Ringebu kommuner i regi av Regionkontoret for M-Gudbrandsdal

^{iv} Ordningen med overføring av midler til Kommunalt næringsfond fra OFK er veldig usikker i overgangen til Innlandet Fylke. Hedmark fylke har ikke denne ordningen per i dag. Administrasjonen i OFK har ved flere anledninger foreslått at ordningen skal avvikles i Oppland. Ordningen er svært viktig for nyetablerere og etablert næringsliv i kommunen. Bør prioritere finansiering fra egne midler, for eksempel ved disponering av årlige kraftinntekter eller driftsoverskudd i kommunen.

^v Det er i dag ikke ledige næringsarealer innen kommunen utenom Frya Næringspark. Disse er ikke attraktive med tanke på etablering innen reiseliv, salg eller service. Alternativ kan være nord for krysset E6/Fv.401. Midler til planprosess i forkant av erverv av arealer.

^{vi} Styret i Frya Næringspark har rettet henvendelser til Ringebu kommune (som administrasjonskommune) om at det settes i gang reguleringsplan /detaljplanlegging. Eventuelt kjøp av tjenester eksternt.

^{vii} I reguleringsplanen for Frya Industriselskap er det arealer avsatt til næringsarealer som ikke er innløst. Dette er dyrka mark, og MGL anslår kjøpspris til kr.20 pr.kvm. (VVS)

---

^{viii} Prosjektet Hundorp 2021 er både et kulturprosjekt og et utviklingsprosjekt for hele kommunen. I næringsplanen er det omdømme- og stedsutviklingsaspektene ved prosjektet som omhandles. Midlene som blir avsatt i 2019, 2020 og 2021, er til fysiske tiltak og markedsføring knyttet til prosjektet.

^{ix} Å få historia om Anne og raudosten fram i lyset er viktig for Sør-Fron og søfronsamfunnet. Her ligg det potensial for større reiselivssatsing sammen med andre aktører. De avsatte midlene skal brukes til utviklingstiltak.

^x Da formannskapet i møtet den 12.febr.2018 behandla næringsplanen, står det i sakspapira; «Vedr. veg Vendalen-Kvitfjell. Midt-Gudbrandsdal Næringsforening (MGNF) må klargjøre nytte og hvem som er grunneiere». Mgnf kan utføre dette arbeidet innenfor denne økonomiske ramma.

^{xi} Dette er midler til egne kommunale tiltak for å gjøre kommunen attraktiv som bosetnings-kommune. Nye boligområder ?

^{xii} Dette er midler til egne kommunale tiltak for å bygge et positivt omdømme av kommunen. Dette med tanke på Sør-Fron kommune som arbeidsplass og bosteds-kommune. Også viktig i samband med aktivitet langs Gudbrandsdalsvegen (se pkt.1)

^{xiii} Både samfunn og teknologi er i sterk endring. I de tre midtdalskommunene er det stort behov for en kraftig kapasitetsøkning i bredbåndsnett, både med tanke på fastboende, lokalt næringsliv og for hytteeiere. Bredbånd er viktig infrastruktur for å delta i samfunnsutviklingen og være konkurransedyktige både for næringsliv og som bosted. Teknologi utvikles stadig innen landbruk, velferds og helse/sosial

^{xiv} Pr.dato er dette tilskudd til Østkjølen grunneierlag, Gålå Turløyper og Espedalen skilag for løypekjøring i fjellet.

^{xv} Årlig driftstilskudd – uten søknad.

^{xvi} Årlig driftstilskudd – uten søknad.

^{xvii} Driftstilskudd. Kommunen valgte å ikke gå inn som eier. Årlige tilskudd vedtatt for 3 år t.o.m 2020 iflg. søknad.

^{xviii} Destinasjonsselskap med bl.a. hensikt å være et markedsorgan for aksjonærene, utvikle Lillehammer/Gudbrandsdalen til et enda bedre reisemål og foretrukket arrangørsted. Årlig tilskudd fra kommunen som en forutsetning for at lokalt reiseliv kan være enkeltmedlemmer.

^{xix} Den operative enheten innen Visit Lillehammer. Prosjektfinansiering innen opplevelses- og konseptutvikling, arrangementsutvikling og destinasjons-utvikling. Utarbeidet egen strategiplan.

^{xx} Medlemsorganisasjon for næringslivet i Midt-Gudbrandsdalen. Ansatt egen daglig leder. Driftstilskudd vedtatt for 3 år t.o.m 2020

^{xxi} Tilskuddet dekker driftstøtte, husleie m.m.

^{xxii} Investeringsbudsjett ;Kommunal innsats med skilting, reklamemateriell, pynting o.a.

^{xxiii} Vedlikehold og utvikling av arena.

^{xxiv} Vedlikehold og utvikling av arena Strandtjønn, Flokk og Hundorp stasjon

^{xxv} Istandsetting av 1.etg. til utleie. (Nye gulv, ventilasjon, dele strømkurser og innsetting av vinduer)